

Töölaliste Hääl

Eestimaa Töölisühingute Keskliidu Häälkandja

Nr. 12

21. oktoober 1928

I aastakäik

Tellimise hind postiga:
 Hastas 120 senti
 6 kuu peale 60 "
 3 " " " 30 "
 1 " " " " 10 "
 Tellimisi võtavad vastu kõik
 postkontorid ja ametiühingud.

Ilmub 2 korda kuus.
 Aadress: Tallinn, V. Pärnu mnt. 31.

Üksik number 5 senti.

Kuulutuste hinnad:
 1 lehekülj 20 kr
 1/2 " " 10 "
 1/4 " " 6 "
 1/8 " " 3 "
 Teksti ees ja testis —
 50% kallim.

Sisukord: 1) S. — Ametiühinguline ühtlus ja töötamisvõimalused. 2) Waimliste tööliste osa üldtöolisliikumises. 3) K. M. — Organiseerimatud töölised on töölikonna waenlased. 4) Otsustawa tähtsusega edusamm prantsuse ametiühingulises liikumises. 5) Seadusandlikult kindlustatud puhkeag tööstusliikudele noortele. 6) Välismaisetest ametiühingutest. 7) Sisemaisetest ametiühingutest. 8) Ametiühingulist nalja.

Ametiühinguline ühtlus ja töötamisvõimalused.

Miks ei saa asja Tallinna kesknõukogude liitumisest.

Rikemat aega tehakse juba juurt käre Tallinna kahe ametiühingulise kesknõukogu liitumise ümber. Teatavalt poolt lastakse paista, nagu peitaks liitumise nurjamineku põhjus kahes organisatsioonis — Eestimaa Töölisühingute Keskliidu juhatuses ja Sotsjalistlikus parteis. Need mõlemad olla liitumise vastased ja jellepärast ei tulewat asjast midagi välja.

Tegelikult on aga lugu siisult hoopis teistsugune.

Neil ei olegi siin öieti tegemist kahe kesknõukoguga, vaid ainult üheainsa jeadusliku ametiühingulise kohaliku kesknõukoguga, mis asub Rahvusvahelise Ametiühingulise Liidu seisukohtadel ja kuulub Töölisühingute Keskliitu. Selle kõrvale on ajutatud osalt neist ametiühingulistest organisatsioonidest, mis ei tunnusta Rahvusvahelist Ametiühingulist Liitu ja ei kuulu Keskliitu ning osalt neist ametiühingutest, mis kuuluvad Keskliitu — eriline organisatsioon, mis võtnud omamõõliliselt endale nimeks Tallinna Ametiühingute Kesknõukogu.

Kui nüüd asuda puht vormilisele seisukohale, siis oleme õigustatud ütleva, et kahe kesknõukogu liitumise küsimust pole üldse.

Alga ka siisuliselt on asi täpselt nõndajama. Ametiühingute kesknõukogu asutati täiesti jeaduslikus korras. Juba algusest peale võttis ta omaks N. Ametiühingulise Liidu põhimõtted ja andis võimaluse astuda liikmeks kõikidel ametiühingutel, kes asuvad samadel seisukohtadel, või kes ei tööta nende seisukohtade vastu. Määratud tähtajaks oli avaldanud joovi teataw arv ühinguid ja täitnud ka muud jisseastumise tingimused, mis korraliku asjaajamise jaoks tarvilikud, ning need ühingud võdetigi vastu. Kui organiseerimistööga nii kaugel oldi, et võidi tegemust alata, leidus jalkfond inimesi, kes püüdsid vägivallaga kesknõukogu tööd takistada. Et jeda neil ei lastud teha, siis lahkusid nad ja ajutasid oma kesknõukogu.

Peaks wiist arusaadaw olema, et lõhkujateks osutuwad siin just need, kes wilistades üldise korra peale, hakkasid tarvitama vägivaldat. Saawad nüüd need ametiühingud aru oma esindajate tolfordsete sammude eesklikkusest, siis liitvideerigu oma erijate kesknõukogu, loobugu kommunistlikudest wandejeltliiktest wõtetest, tunnustagu wabaametiühingulise liitumise põhimõtteid ja siis pole mingiuguseid takistusi nende astu-

mijeks Tallinna Ametiühingute Kesknõukogusse. Kõige kesknõukogu liikumise küsimus langeb nõnda otsekohe ära.

Kuid enamjagu neist ametiühingutest kahjuks ei taha loobuda oma pahadest kommetest. Nende liikmete enamuse hingelaad on kujunenud mürgises kommunistliku promofatsiooni õhkkonnas, nad on harjunud pidama kõige õigemaks jämedat rääkivat tooni, nende kõrvadele on labane turusõim möödapääsemata tarviduseks. Kultuurilises õhkkonnas ei tunne nad end hästi, siin on nad kui kalad kuival. Sellepärast nad vihkavad wabaametiühingulist liikumist, jellepärast nad sõimavad seda, aga jellepärast nad ka tikuvad sinna, et seda rüüvetada, purustada ja hävitada.

Kui omal ajal nende esimese pealetungi puhul wabaametiühingulised tegelased sissetungijate juhtidele Grimpelile ja Rätsepale heitsid näkku jüüdistuse, et nad oma meelestu äsfitamise ja rumala demagoogiaga fikuvad ametiühingud jälle sellele pinnale, kus võimalikud rüüstamised, siis karjuti sealt vastu — see olla wale ja laim.

Kus on nüüd Grimpel, milline teekond on ees Rätsepal?

Tõnu wabaametiühingute selgele, mitte-kahemõttelisele toonile ning kategoorilisele seisukohale, pole Grimpel-Rätsepa töö jaanud tuua seeford suuremat kahju ametiühingutele. Peawad elujõulised ja arenemisvõimelised ametiühingud siis nüüd, kus oleme näinud, kuidas neid uuesti taheti fikuda hukatusse, tooma ohwiriks oma õige tee jelleks, et jääks wakka paar mõnekümneliikmelist organisatsiooni.

Uga kas jääwadki nad pärast liitumist wakka?

Oh ei. Alles möödunud nädalal nägime, kuidas üks niisugusest kahepaisse enamusega ühingutest asja ees, teist taga, sai toime keskliidu tegelaste vastu uulitsapoliitiku ulakusega. Sedajama võib oodata mõnelt teiseltki ametiühingult, kes nüüd nii ärdasti õhkawad ametiühingulise ühtluse pärast. Pääjedes aga kesknõukogusse oleks kodurahu kohe unustatud, ning ametiühingulise töö ja asjaliku tegewuse ajemel pääjeks walla seisugune meeleto sõimlemine ja märatsemine, nagu meie nägime kesknõukogu esimesel koosolekul.

Looks siis jellane „ühtlus“ ametiühingulisele liikumisele ka? Mitaks see kaswata liikmete hulka?

Kaugeltki mitte! Õõijed töölijed, kes tahawad ametiühingutes näha oma klasši wõitlusorganisatsioonide, jääksid forduwate mürgeldamiste puhul ühingutest eemale ja lõõksid lõpuks kõige peale käega. Nõnda wõiksid sissetungijad peagi saada enamuse ja siis oleks jeks puhuks meie ametiühingulise liikumise jälle kriips peal.

Sellepärast ei tohi wabaametiühingud anda erilist tähtsust jellele küsimusele. Kas nad karjuwad eemalt, see ei peleta weel kedagi minema ning ei too suuremat kahju. Meil peab olema niimõrd tahtejõudu, aga ka wastutustunnet, et meie lõhkujatele näitame kätte tarwiliku kauguse, mis peab eraldama meid neist.

Töölisühingute keskliidu kongreis nägi ette seejuguiseid lõhtumiskatsete wõimalusi ja andis liidu juhatusse kätte abinõu ametiühingulise liikumise kaitsmiseks: keskliidu wõiwad kuuluda need ühingud, kes ei tööta vastu Rahwuswahelise Ametiühingulise Liidu põhimõtetele. See maksab nii liidus olewate, kui liitu astuda tahtwate organisatsioonide kohta. Keskliidu juhatus on kohustatud toimetama jelle juhtnõõri kohaselt, tema kätte on usaldatud wabaametiühingulise liikumise saatus, tema peale on ka pandud ühtlasi kogu wastutus.

Sähtudes jellest seisukohalt, on Tallinna Ametiühingute Kesknõukogu kui ka Töölisühingute Keskliidu juhatus täiesti dieti talitanud, kui nad on nõudnud liituda-soowijatele kõige pealt kongressi otsuse kohaselt kindlat wastust küsimisele, kas nad tahawad tunnistada wabaametiühingulist tööd ja pidada lorda ning distsipliini. Seni on nad jellele wastanud sõimurahega. — Ei tohi siis ka keskliit toimida teisiti, kui julgeda ukshed nende eest. Ametiühinguline liikumine ei ole mänguasi ja teda ei tohi lubada fikuda libedale õnneliitumise pinnale.

Kes tahab pilduda poliitilist hundiratast ja kaswata ametiühingulist tiritammi „ida-orientatsiooni“ retsepti kohaselt, see võib otksida omale mujal asupaiga. Ametiühingud peawad end nende kahjulikkude oluste eest kindlasti kaitsma. —s.

Waimliste tööliste oja üldtöölisliikumises.

Nende arw ja tähtsus kaswab.

Kes vähemalgi määral jälgib praeguse aja ametiühingulisi ja majanduslikke küsimusi, jellele torfab nagu ijeenejest juima waimlise töö hulga kaswamine ja ametnikkude arwu alataja suurenemine. Selle põhjusteks on majanduslike areneformade arenemine igal pool: mida enam keerulijemaks ja peenemaks muutuvad kapitalistliku walmistusiwiisi meetodid, mida enam oleneb töösaaduste hulk ettevõtte organiiseerimiseft ja tööjõu digest rakendamiseft majinate juure, jeda enam peab olema ametnikke, tehnikuid, aga ka bürooteenijaid, konstruktiooni büroo ametnikke, igajugu arwestajaid ja juhatajaid, see on neid, kes ei seija alati majinate juures, waid kes töötawad jelleks, et organijaatorlike eeltöödega tingida ääetöö suuremat tagajärge.

Ühtaegu on ka muutunud paljude kõrgeft kvalifitseeritud tööliste liikide funktsioonid ja neid wõib ifka vähem ja vähem pidada äätetöötajateks. Wõeldagu ainult komplitseeritud elektri aggregaatide montööridele wõi juurte ajalehtede ladumurdjatele.

Lõpuks on aidanud ametnikkude arwu suurenemisele kaasa ettevõtete koondumine ja wäikeetevõtete kadumine.

Tööstuslike ametnikkude arwu suurenemine on rahwuswaheliseft nähtuseft. Nõnda oli Taanis 1911. aastal faks forda vähem waimlisi tööstustöölisi, kui 1921. a. Inglismaal, kus tööstuse arenemine enam nii hoogsalt ei lähe, on ametnikkude arw 1907. a. kuni 1924. aastani üle poole wõrra ja ühisriikides jama aja kestes enam kui nelja-wiitendiku wõrra suurenenud. Kanadas ja Norras on ametnikkude arw kaswanud kahfordjeks. Kuigi enamjagu maades on neil aastatel kaswanud ka tööliste arw, siis ometi on ametnikkude arwu kasw wõrratumalt juurem. Nii Taanis, kus ametnikkude arw on muutunud kahfordjeks, pole tööliste arw enam, kui kolmandiku wõrra suurenenud; ühisriikides, kus ametnikkude arw kaswanud 1/3 wõrra, on tööliji jamuti ainult kolmandiku oja enam. Sama nähtus fordub eriti terawalt Sakjamaal. Ametnikkude Ametiühingute Viidu (Wfabund) majanduspoliitilise sekretäri dr. Otto Suhri andmete järgi oli 1882. aasta üleskirjutuse puhul Sakjamaal umbes kolmandatuhat

ametnikku. 1925. aastal aga oli tegemises juba kolm ja pool miljonit waimlijä töö tegijaid. Sama aja jookjul kui tööliste arw suurenes kahewõrra, kaswas ametnikkude ja teenijate arw kinnnefordjeks. See arenemiskäik on erakorralijelt hoogu wõtnud just wiimastel aastatel, j. o. tööstuse ratsionaliseerimise ja normaaloludesje wiimise päewil. Nõnda laemaehituse tööstuses 1913. a. moodustasid ametnikud 7,5% üldpalgaliste arwust, 1925. aastal aga 12,9% ja 1926. a. juba 16,9%. Majinaehituse tööstuses oli 1923. a. ainult 13,5% ametnikke üldpalgaliste arwust, 1925. a. — 17,5 ja 1926. a. — 19,6%. See kõik kõneleb jellest, et ametnikkude arw kaswab jeal, kus tööstuslik aparat muutub keerulijemaks ja täpjemaks.

Nende muudatuste teoreetilisele jeketamisele on asunud Heidelbergi professor dr. Emil Lederer. Ta kõneleb nimelt proletariaadi ümberkõhitamiseft ja juhib kõige pealt tähelepanu jellele, et kapitalistlik arenemiskäik kinnitab täies ulatuses Margi õpetust. Lederer rõhutab juurt differentseerumist proletariaadi enese keskel. Kapitalismi uuemast arenemisastmest oneneb töölisklassi kujunemine wäga mitmesuguste harude järgi.

Peale jelle on Lederer uurinud kah ametnikkude ja teenijate majanduselikust tähtjust ja on otjusele jõudnud, et jel ajal, mil tööliskond on suutnud oma mõjumõimu suurtes majanduskeskkohtades laienda ja suurendada, on mitmejugujed ametnikkude-teenijate organiatsioonid jes juhtes hoopis nõrgemajoolijed. Sellest hoolimata jääb wäheametnikkude ja ametn.-teenijate wahel ifka wäheemaks, jekt mõlemad on jummitud mülitama oma tööjõudu. Nõnda peab ametnikkond tunnustama, et tema majanduspoliitilijelt muutub ifka enam jeotuks üldproletariaadi jaatusjega, suurendades nõnda palgaliste üldist arwu. Paljud ametnikud, eriti need, kes uuema tehnilise arengu tagajärjel on aheldatud lihtjate kontorimafinate tahta, ei erine omas olukorras pea ei milleski töölisest. Keskmiste ametnikkude palg ei ületa kvalifitseeritud töölike sissetulekuid. Ja neid kõiki ühendab mitte üffi sagedane tööpuuduse hädaoht, waid ühine huwi awaliku majanduspoliitika alal, mis siifult tähendab laialiste palgaliste hulkade tarwiduste rahulda-

mist, neid kõiki ühendab teadmine, et kapitalistlik ühiskond oma alaliste klassivastoludega tõmbab laialiste rahvahulkade jaoks kitsad piirid majanduslikule ja jeltsfondlikule arengule. Mida arwurikkam ametnikkude pere, seda juurem majadus tõmmata neid kaaja ametiühingulise liikumisejega.

Tõelikult näemegi tööstuslikult arenenud maades tööstuslikkude ametnikkude ja teenijate ametiühinguid jammumas koos vabade ametiühingutega.

Meil Gestis kahjuks on ametnikud — nii tööstuslikud kui riigi ja omavalitsuste tee-

nistuses seiswad end alles palju ja kõrge hinnaga müüriaga töölistest eraldanud. Kuid majanduslikud olud neil on jamaugujed, kui nende ametvõimalusel teisteski maades. Sellepärast peavad nemadki warem või hiljem heitma enesest senise eelarvamise, mis ei lae neil töötada koos tööliste organisatsioonidega. Mida warem see jõuab, seda parem on mõlematele. Meie ametiühingute üheks lähemaks ülesandeks olgu leida tee kõikide palgatööst elavate, nii tööliste kui ametnikkude, organisatsioonide tegemise koostööstamiseks.

Organiseerimatud töölis- konna waenlased.

Koonduge wabaametiühingutesse!

Ametiühinglased — teid ootab tõine töö.

Meie töölistkonna elamistingimused muutuvad võrreldiselt aasta-aastalt ifka halvemaks. Ifka koomale tõmbub ümber tööliste elufalliduse raudne rõngas. Ifka kõrge-male kruvitakse tarbeainete hinnad ja vähemaks jääb võimalus töölisel omale nuure-teda inimväärliselt ülespidamist. — Kapital tungib peale, tahab lõpuliikult heita alla töölistkonna. Kapital organiseerub trustideks, kartellideks ja jündikaatideks — selleks, et kaotada omavahelist võitlust ja kätte saada tööliselt ja tarvitajalt võimalikult juuremaid kasu protente.

Üksik tööline on selle hülgase ees jõuetu. Kui julgeb mõni nõuda omale inimväärliselt ülalpidamist ehk lahendamaid töötingimusi, siis wistatakse tema ettevõttest välja, pan-nakse musta nimekirja — hümutuseks tei-tele, — nagu seda võib igapäev näha.

Meie organisatsioonid ei saa kuigi palju olla takistuseks sellele kurnamispoliitikale, sest nende võitlust halvawad ise töölijed: nimelt organiseerimata töölijed.

Kõrgu töölistliikumise ajaloo kestel on alati organiseerimata töölistkond olnud ametiühingutele tinapaluks jalguks, alati on teinud raskest tööliste majanduslikkude võit-ude saavutamise. Ta on kui parasit, kes mingit kohustust ei taha kanda töölistkonna huvides, kes aga esimejena sirutab välja kae saavutuste järele, mis organisatsiooni läbi on juudetud kätte võita. Organiseeri-

mata tööline on kapitalisti kõige kindlam tugi. Ta ei häwita mitte ainult oma elami-se ja teenistusewõimalusi, waid ka kõrgu organiseeritud töölistkond kannatab kõige rängemini selle all. Kui organiseeritud töölistkond alustab võitlust paremate elami-tingimuste eest, siis on organiseerimata just need, kes omas jaagiahnuuses esimestena jooksewad teiste häda oma huvides kasuta-ma, unustades oma waimupimeduses seda, et nemad pärast ise kõige rängemini selle all kannatawad. Seega on organiseerimata tööline võib olla ebateadlikult üks paljudest kapitali käsilastest, kes enesel ja jeltimeestel aitab nõõri kaela ümber koomale tõmmata.

Meil on tarwis välja jõuda sellest um-mikust, kuhu oleme sattunud organiseerima-tute juure arwu tõttu. Siin on möödapää-jemata tarwilik selgitustöö tegemine töölis-hulkades: Tagajärgi võib tuua ainult kõige intensiivsem ja järjekindlam ametiühingu-line kihutustöö. Ifga organiseeritud tööliste kohus on teha seda kihutustööd. Kõrgu ametiühingutele liikmeid, jelleaga aitate en-nast ja oma kaastöölisi välja sellest majan-duslikust wiletusest, milles meie praegu wi-releme. Ifga teadlik, organiseeritud tööline on ametiühingule tähtis. Argu olgu ame-tiühingutes wahet tööliste wahel, ükskõik mis rahwusest nemad on või mis sugust po-liitilist seisuforda nemad pooldawad. Arge laske ametiühinguid ärakasutada poliitiliste

ühtide jaavutamiseks, sest see toob lahkheliidid ja lagunemist ametiühingutesse.

Tööliskond peab looma ühise jõu kapitalistlikkude organisatsioonide vastu. Seda juudame võimjate, parteipoliitika vabade

ametiühingute läbi. Sellepärast: edasi ametiühinguline töölismägi, koondage endi ümber uusi liikmeid, siis murrame lawiinina ka kapitalistide ühise väerinna.

S. M.

Otjustawa tähtsusega edusamm prantsuse ametiühingulises liikumises.

Seel wahekohtu korraldamisele ja sotjiaalkindlustusele.

Möödunud aastal prantsuse ametiühingute feikliidu poolt vastu võetud minimaalprogramm nõuab muuseas „pariteetjel alusel korraldatud wahekohtu sissejeadmist konfliktide lahendamiseks“.

Selle nõudmise diges tähtsuses weendume eriti siis, kui filmaspidada, et Prantsusmaal — võib olla rohkem kui teistes maades — sügavasti juurduvad põhimõtete ja traditsioonide põhjusel leiab tugewat vastupanu igasugu ametiühingute wabadust piirata ähwardaw riigi- ja ametiwõimudega seotud tülide lahenduswiis. Pole siis ka midagi imestada, kui wahekohtuliikumine, hoolimata põhimõttelisest ja minimaalprogrammis esitatud otjusest, siiski hoiab meeli ärenil ja ifka jälle juhitate tähelpanu põhimõttes ilmkahtlemata leidumatele hädaohutudele.

Juba prantsuse ametiühingute feikliidu istungil selle aasta märtsikuis kuuldufid mõningad kahtlustawad hääled wahekohtute juhtes ja Souhaur oli sunnitud tähelpanu juhtima, et romantika-ajad ammu on möödas ja aeg on nõuda wastutust ja jeda ka enda kanda wõtta. Siljuti Pariisis peetud liidu juhatusse istungil kerkis wahekohtute probleem uuesti päewakorda, seeford ühenduses juure töötüliga Põhja-Prantsusmaa tekstiiltööstuses, kus 347 ettemõtja konjortijumi 80.000 töölift olid sunnitud tantfima üheainja mehe pilli järele, kes mingisugustest läbirääkimistest kuuldagi ei tahtnud ja — muidugi mõista kommunistidelt jes juhtes toetust saades — tahtis asja wiia nii töölilistele kui nende organisatsioonidele katastroofilise üldstreigini. See juhatus näitab eriti mõjuwalt, kui tähtis on ettemõtjaid jundida läbirääkimistele. Umbes samalaadilisi, wäga feerulisi töötülfid, on olnud ka teistes linnades. Paljusid heidutab sõna „junduslik“ wahekohtus ja nad arwawad jelles nägetat kabe-

teralift mõõka. Sellepärast toonitategi liidu juhatusse istungil, et tuleb ajuda kindlalt ja jalgelt seijufohale, et ametiühingud nõuawad jeadusandlikult kindlustatud wahekohtu ja et see wahekohtus on junduslik, j. t. et peamad olema mõimalikud läbirääkimised, mil listeni lõppude lõpuks peab wiima iga kokkupõrge, kuigi pärast juuri jõukulutuji ja igasugu ametajutuste waheljegamisi. Ka praegu ühenduses tekstiiltöölilist konfliktiga Põhja-Prantsusmaal, on käidud läbi huif ametajutusi, kusjuures walitus kahjatfeb ettemõtjate jonnakalt eitawat seijufohata, kuid ta ei saa siin palju aidata, sest tal puudumad jeaduslikud abinõud, et jundida ettemõtjaid algama wähemalt läbirääkimisjgi. Ametiühingute feikliidu juhatus ka jutab juhust, et pärida walituselt, kas ta jel puhul ei tahaks parlamendile esitada wastawat jeaduseelnõu, mis näeks ette jundusliku wahekohtu. Walitus awaldas wastutuliflufust ja ametiühingute liidu juhatus astus siis juba sammude edasi ning nõudis, et ühtlasi tuleks ajutada tööministeeriumi juure ka kõrgem wahekohtu komisjon. Sellega on astutud tõsine samm ja nüüd on fogu töölisliikumise asi hoolitseda selle eest, et uus jeadus wastaks töölilist joomidele aga ei muutuks mitte neile ahelaks. Peab ütleva, et üks korralik wahekohtu korraldus võib tuntawalt aidata kaaja fogu wabaametiühingulise liikumise aluse laiendamisele.

Samas juunas areneb ka sotjiaalkinnitus. Pärast jeda, kui juba aastate eest ametiühingute poolt nõutud jeadus — mis küll kõifides punktides ei wasta töölilist joomidele — on saanud tõsiasjaks, asub prantsuse ametiühingute feiklit looma neid organisatfioone, mis wõimaldamad täies ulatuses ja fogu tööliskonna juhtes ära ka jutada jeda jeadust. Ühijefese aja jookful, j. o. kuni weebbruarini 1930. a. peamad olema loodud

finituskasjad, mis fujutawad enejest fogu fofiaalfinituqe alufe. Liidu juhatus, arwestades nende afutuqe (departemangu, ringfonna, fohalikud ja futjekasjad jne.) tegewuqpiiride ja ulesannetega, otjuqtaq need jagada kahte juurde otja: nõndanimetatud kapitalifafifioonikafjad (inwaliidjuqe ja wanaduqe puhul) ja riififokafjad afutiqe töowõimetuqe ning uififu juhuqe, (haiguqe, jurma, rafkejalgfuqe, õnnetuqjuhuqe) puhul. Selle ulesande teotamifeks walis feffliit eriorga-

ni, kes fogu töid juhib ja foordineerib wõt foofõlafatab.

Õõit need jammud uhes piuuetega majanduslikul alal — tegewus riiflikus majandusõdufogus, milleft wõtawad otja ametiuuhingute liidu efindafjad — mõjuwad kahtlemata kaqja prantjuqe ametiuuhingulife liikumife elufamifele ja õige jibi pidamife korral, aitawad tõsta ametiuuhinguid jelle tafapinnani, kuhu on jõudnud teiste töõstusliifude maade töõliuhingud.

Seadusandlikult kindlustatud puhkeaeg töõstusliikkudele noortele!

R. Ametiuhingulife Liidu nõudmine.

Rahmuswahelife Ametiuhingute Liidu noorte- ja hariduskuufimufte komitee omal iftungil tänawu aasta juunis puftitas minimaalprogrammi, milles nõutafqe töõstusliifudele noortele alla 16 aastat wana, wõhemalt 3 nõdalat tafulikft puhkeaega (kaqja arwatud töõstusõpilafjed) ja 2 nõdalat tafulikft puhkuft nendele töõstusliifudele noortele (ka õpilafjed), kes 16 ja 18 aasta wahel. Siitunud maade ametiuuhingud piuuawad igauis omas maas jeda programmi wõimalufte fohafjelt edendada ja läbi wiia. Nõiteks, jafja ametiuuhingute feffliit (M. D. G. B.) põõras jef juhtes töõ- ja fifeminiftri poole nõudmifega töõkafitjeeadufe kaudu kindlustada töõstusliifudele noortele tarwilik puhkeaeg. Endifte walitjuqte efitafjad Sakfamaal on jef afjas ifka ja alati maininud uut futjeedenamife jeaduft, nagu kaitfeks jee noorte töõaega ja töõtingimufi. Kuid tegelikult ei taga jee jeadus fugugi otjekõhe noorte puhkeaega, waid puhkeaaja kuufimus jætafqe omawaheliste töõlepingute teha ja noortel ei ole

mingit õiguf nõuda palgalift puhkuft, kuna õpilafjed on jætud hoopis tãhelfpanuta. Ka n. n. töõkafitjejeadus, mis eeljeiswal riigipõewa iftungil arutuqe tuleb, piirab efialgfjelt ainult töõstusliifte noorte põewafst töõaega (Rahmuswaheline Ametiuhingute Liit nõuab 48-tunnilift töõnõdalat, kaqjarwatud ametiõppimife- ja koriftamife aeg) ja ei lauju fõnakafitki puhkeaaja laiendamifjelt üle puuhapõewa-puhkuqe (R. M. Liit nõuab puuhapõewa-puhkuqe algufst laupõewa õhtupoolikufst arwates). Sellepõarast jafja ametiuuhingute feffliit nõuabki töõ- ja fifeminiftrilt töõkafitjeeadufe kaudu noorte puhkeaaja lahendamift. Nõudmifes on wõeldud muufjeas jãrgmift: „Wiimafe 10 aasta kestes on töõstusliifude noorte puhkeaaja wõimaldamifes nii wabatahtliku kui tariifliifte korraldufte kaudu edafst jõutud nii wõhe, et nüüd hãdawajalikult õlim aeg on jellel alal mahajãanud futje- ja majandusharudes jeadusandlikult kindlustada noorte puhkeaega ja jellega uhtlustada töõtingimufi.“

Tõõline! Oled Sa juba ametiuuhingu liige?
Ainult ametiuuhingu kaudu wõid oma elulingimusi parandada!

Välismaiseist ametiühinguist.

Maalritööliste Internatio- naali kongress.

Suwe lõpul peeti Kopenhagenis maalritööliste kutsefektariaadi kongressi, millest võtsid osa 21 jaadikut Ameerikast, Taanist, Sakjamaalt, Inglismaalt, Hollandist, Norra, Austriast, Rootsi, Schweitsist, Tšehoslowakkia ja Ungarist. Soome organisatsioon oli sunnitud mõningate talistuste tõttu kongressist eemale jääma.

Runa maalritöölise kutsefektariaat võib waadata tagasi 25 aastase tegewuse peale, andis sekretär Streine kongressil ülewaate sekretariaadi arenemisest. Triikitud juubeli-aruandest selgub, et 1913 aastal oli koondunud sekretariaadi ümber 66.398 töölisi; 1925 aastal — 179.823 ja 1927 aastal juba 237.531 liiget.

Biduliku juubeli istungi järgi algasid töökoosolekud, kus arutati maalritööstuse putuwaid küsimusi, nagu wõitlus tükitöö, tinamürgituse ja teiste kutseliste nahaiguste vastu. Põhema etteandega esines sekretär maalritööstuse olukorra üle, leides et üldine tööstuse arenemine muudab ka maalritööstuse laadi, mis seni kannud wäikeärsitöö iseloomu. Areenew tööstus tšmab aga ikka enam maalritöölisi taasa, nõnda et hooaja tööga end elatawate maalritöölise arw ikka enam väheneb.

Lõpuks määrati sekretariaadi liikmaksuks 10 Sakja penni liikme kohta ja waliti tagasi senine rahwuswaheline sekretär.

Kõrgem ametiühinguline kool Tšehoslowakkias.

Tšehoslowakkia ametiühingute keskkait walmistub ette kõrgema ametiühingulise kooli awamiseks. Praegu on juba muretsetud üks juur ja teine wäikene loengute jaal, ruumid ametiühingulise muuseumi ja õppewahendite jaoks ning lõpuks keemia laboratoorium, kus kutselised wõiwad sooritada praktilisi töid. Sügisel korraldatakse kahejalgused kursused: 14-päewalised ja kuulised. Awanewad aga wõimalused, siis algab tööd ka kool, mille kursus kestab

10 kuud. Ühtlasi organiseeritakse aeg-ajalt ka loengute tükkid ühikutute ametiühinguliste alade jaoks ja nimelt kõikides juuremates linnades.

Ameerika Ametiühingute kongress.

Tänawune Ameerika Ametiühingulise Liidu (N. F. of L.) kongress peetakse 19. novembril New-Orleanis. Samal ajal peetakse ka ära Liidu osakondade esindajate konverents ametiühinguliste markide (Union Labels) arendamise otstarbei.

Teateid ametiühinguist.

Ametiühingute juriidilise büroo tegewusest.

Nagu teada, ajutati juba üle aasta tagasi Eesti- ja Lõõsisühingute Keskkaitu juure juriidiline büroo, kus töötawad 5 õigusteadlast. Büroo annab ametiühingute liikmetele maksuta juriidilist nõu ja on juuremalt jaolt ajanud ka hoopis maksuta nende asju kohtutes.

Büroos käib õige rohkesti abitarwita- ja ametiühingulaste, kui ka organiseerimatuid töölisi, ning kehwemaid ametnikke ja teenijaid.

Õige palju nõuküsimisi tuleb kirjalikult ka teistest linnadest ja maalt, eriti põõjeldelt ja wäikeste käsitöökuntide pidajatest, kes ei oska meie ametajutuste rägastikus orienteeruda.

Siin tuleb aga ilmsiks eriline nähtus, millele olgu siinkohal juhitud tähelepanu, et nõuküsimised jagedasti asjatundmatuse tõttu pöörduwad büroo poole liig hilja, siis kui jeaduslikud tähtajad juba ammu möõdas. millal büroo ei saa enam midagi parata. Sellepärast olgu juriidilise büroo abitarwita- jatele antud üldine nõpunäide: ärge weni- tage asjaga, ärge liikake büroo poole pöördumist päewast päewa edasi, waid kui on mõni sündmus, wõi õigus, mille vastu tahate omi jeaduslikke õigusi kasutada, siis pöörduge otjekohe juriidilise büroo poole.

Runa büroo ei saa kujukilt mingit aine- list toetust, siis kirjake kirjalikkude nõuküsi- miste puhul wastuse jaoks mark ligi. Büroo

taudu palvekirjade esitamise puhul ametajustestse peab asjasthuvitatatu ise tasuma ka tempelmaksu.

E. Töölisühingute Refkliidu juhatusse koosolek

peetakse keisrädalal, 24. oktoobril „Töölise Kodu“ ruumides, W. Pärnu mnt. nr. 31, Refkliidu büroos. Päevakorras rida pooleli olevaid organisatsioonilisi küsimusi.

Majateenijate ametiühingu koosolek.

Üleriikliku majateenijate ametiühingu kõne- ja peakoosolek peetakse 23. okt. kell 9 õhtul Tallinna linna hoolekande osakonna ruumides. Peale päevakorra punktide, mis käsitlevad tavalisi asju, esineb ametiühingulise kõnega jms E. Joonas.

Kõigile liikmetele on jaadetud kutsed.

Metallitöölise ametiühingu peakoosolek,

mis hvoorumu puudusel jäi pidamata 14. okt., peetakse teistkordsest pühapäevast, 21. okt., Jamas kohas ja sama päevakorraga.

Zuhime kõikide metallit. ametiühingu liikmete tähelepanu jellele koosolekule. On äärmiselt tarvilik, et kõik liikmed elavalt võtaksid osa oma ühingu tegemistest. Siis, ja ainult siis juudab ametiühing korralikult täita omi vastutuskohaid ülesandeid.

Saps ühiskonna ohvriks.

Prof. James Broc on läbiuurinud rea kombustusvastasteid kuritegusid ja avaldab oma töötulemused ühes kohtuliku arstiteaduse ajakirjas. Oma tähelepanekute põhjal jõudis ta jellele kurvale otsusele, et kombustusvastaste kuritegude juures ligidale weerand ohvritest moodustavad lapsed kuni 10 a. vanaduseni.

See on kohutav arv ja hirmuäratav pilt jotsiaalsetest oluforrast. Oleks kõigil oma töö, jtsfetulek, oma kodu ja võimalused waba aega kultuuriliste tarwete rahuldamiseks kasutada, siis peaksid need arwid olema hoopis teistjugsused.

Umetiühingulist nalja.

Kes ei organiseeru.

Pärwikliiniku arst tutvustas ferd iiliõpilasi oma asutuse tegemusega. Kui eks-

kurtsioon jõudis hoowile, nähti jün seismas juurt hulka wainuhaigeid, feda walwas ainult üks waht.

— „Kas ei juhtu jün kunagi, küsijid iilitõpilased, et haiged lööwad ihte nõusse ja fõrwaldades wahi, wabastawad end.“

— „Mitte kunagi“, wastas arst. „Jdioidid ei organiseeru kunagi.“

Ketserliku ametiühingulase käsuõpetus.

Esimene peatükk.

1) Kõnele oma ametiühingust igal võimalikul juhusel ainult halba.

2) Ahwarda alati wäljaastumisega wõi protestiga, kui julle ühingus mõni asi ei meeldi.

3) Seleta igaihele, et ja ei ole rahul oma ühingu wõi liidu tegemusega.

4) On jul waenulik wahetord mõne ühingu liikmaga, siis laje feda maitsta ka kogu ühingut.

5) Oleta igaiheft, kes ühingu haks töötab, et ta teeb feda auahnuse, isikliku wõi erakonna huwi pärast. Sõima kõige enam kõige agaramaid tegelasi. Jse aga ära wõta ühingus enda peale mingit tööd, et sinust lõppeks ei arwataks feda sama. Wuudu võimalikult koosolekuilt.

6) Seleta igale wõdrale, kuidas peaksid olema asjad ühingus; ära feda aga kunagi üttele organisatsioonile endale.

7) Ära kõnele kunagi head oma ühingu poolt walitud esindajast, kes töötawad jinn elutingimuste parandamiseks. Kui ühingu nõrkuse tõttu nad ei juuda läbi wiia üldist joomi, siis tõsta kära ja üttele, et esindajad on lajknud end ära osta ja on kogu ühingu wastastele äraannud.

8) Kui ja oled teistest targem, siis walma, kuni effib keegi juhtimatest tegelastest. Siis farga talle kallale. Nõndafama warja aga hoolega enda paremaid mõtteid.

9) Ära unusta olla koosolekul „põhimõttelises“ wastasrinnas; jest fina oled ju kõige olemise pipar, fool ja muskaaipähkel. Jma finuta ei oleks koosolekul waimu.

10) Kui mõnikord juhtubki feda, mis on finugi arwates õige, siis waidle ometi wastu — muidu ei oleks ju fina jee, kes teab kõik kõige paremini. (Õp. täht. järgi.)